

Lagt til réttis: Eiríkur Lindenskov

Út at koyra

15/98

62 ár - og nú ein tryggur Fólkavognur

VW Beetle líkist undanmanninum, men hann er ein av teimum tryggastu á marknaðinum

Í ár eru liðin 60 ár síðani, at fyrstu royndarbilarnir til Fólkavognin sðust, og 62 ár eru liðin síðani, at tan fyrsta Typa 1 trillaði út av verksmiðjunni í Wolfsburg. Tað gamla sniðið verður framvegis framleitt í Mexico, har eisini VW Beetle fyribils verður gjørdur.

VW Beetle er gjørdur til amerikanska marknaðin, og

ein beinleiðis fólksins bilur verður hann ikki. Tí forðar prísurin (í Danmark), sum verður 320.000 krónur. Onkur fer helst at velja henda nýggja fólkavognin fram um VW Golfen, men framleiðslan verður ikki eins stór.

Fyribils verða framleiddir 600 VW Beetle um dagin, móti 3.380 Golfum.

Men tað er júst í Golfinum, at Beetle hevur sín uppruna á sama hátt sum VW Bora, Seat Toledo, Audi A3 og Skoda Octavia.

Sambandið við fortíðina verður skapt gjøgnum ungdomsdræmar úr sekstíárunum - væl hjálpt av elskaðum smálutum frá góða gamla Fólkavogninum: Vasin á instrumentbretti-

num, stropparnir í kabinuni, tað stóra runda speedometrið. Har sum motorurin var, er nú eitt lítið viðfærisrúm, og har bensintankin var, liggur nú ein motorur - tilpassaður við skóhorni. Motorurin er ein VW 2.0 litur, 115 hk ella ein 1.9 litur, 90 hk turbodiesel við beinleiðis innsproyting.

Handan rattið hevur tú lætt við at gloyma, at talan er um ein søguligan bil. Framrúturin, sum fyrr stóð sterrættur beint framman fyri nösina, strekkir seg nú langt fram, so tað kenst næstan sum í einum minivani. Men setur tú teg á baksetrið - ja, so kennir tú teg »heima« aftur.

Motorgangurin hoyrist ikki longur aftanfrá. Framhjólstrekk við antilíðiskipinani EPS ger Beetle til ein viðvíkjandi koyrin diametralan mótsetning til tann gamla Fólkavognin, sum í hálku helst vilda venda tann tunga endan frameftir. Mún til tann gamla Fólkavognin, so virkar hitatíðið, og við tí heilgalvaniseraða karrassarinum fylgir 12 ára rusttrygd.

Ferðsla og ferðmørk

Jón Kragestein

Ein bilur er fyrst og fremst eitt flutningstól, og tá ið tú setur teg aftanfyrir róðrið í bili tínum, er ætlan tín vanlig, at koma úr einum stað í annað, so skjótt tað nú einaferð ber til, og tað við einari rímligari kenslu av tryggleika, meðan tú koyrir. Nú ljóðar tað so lætt - tað at koyra bil. Men í veruleikanum verður kravt av tær at tú, áðrenn tú fert avstað, tekur stóðu til eina rúgvu av spurningum. Fyrst eigur tú at hugsa um, hvussu tú er fyri, ert tú før ella færur fyri at koyra í tí stóðuni, tú ert í lótu? Síðani er tað bilurin, er hann í nóg góðum standi - og hvussu er vegurin, sum koyrast skal eftir, er hann breiður ella er hann smalur - ella er hann asfalteraður? Og hvussu er við ferðsluni, eru nógvir bilar á vegnum? Hvussu er veðrið? Hvussu er sýnið? osfr.

Fyri at koyra trygt, eigur tú at taka stóðu til allar hesar spurningar og laga koyring tína eftir teimum - og ikki minst at laga ferðina eftir teimum. Í Føroyum og øllum londum rundan um okkum, eru ásett mørk fyri, hvussu skjótt bilar kunnu koyra. Í Føroyum hava vit tvey alment galdandi ferðmørk, nevniliga 50 km/t í bygdom øki og 80 km/t uttan fyri bygð øki. Í báðum førum er galdandi, at hetta er hægst loyvað ferð og legg til merkis: - tað verður ikki kravt av tær, at tú endiliga skalt koyra 50 km/t ella 80 km/t ella har uppi í móti! Tú hevur loyvið at koyra spakuligari og eigur at gera tað, um tað er neyðugt fyri at koyra trygt.

Kanningar vísa, at nógvir bilførarar hava eina óveruliga fatan av færlleika sínum og halda seg kunna koyra væl skjótari, enn ferðmørkini geva loyvi til. Hesir ilskast inn á ferðmørkini og hava hug at bróta tey. Felags fyri hesar bilførarar er, at teir í stóran mun undirmeta vandarnar í ferðsluni og fylgjurnar av teimum.

Flestu av okkum hava t.d. á ávisum stóðum á landsvegnum upplivað kensluna, at her kundi tú saktans koyrt skjótari enn 80 km/t. Vegurin er breiður og beinur og sýnið er gott til allar síður - og er bilurin nýggjur og stórir við alskyns av-fjard-ing-um og ljóðdempum, kann tað beinleiðis kennast, sum um tú koyrir við sniglaferð, hóast tú koyrir 80 km/t. Tú hugsar kanska, at her kundi tú í minsta lagi koyrt 100, áðrenn vandi er á ferð. Og hetta er júst kjarnin og hugburðurin aftan fyri tað at seta ferðmørk. Tað er nevniliga av størsta týðningi at hava eina breiða margu í millum tað, sum er trygt, og tað sum er vandamikið og tað vildi verið sera ófor-svarligt at sett ferðmarkið dyggt upp at tí vandamikla. Tað kann jú so nóg óvæntað henda, seyður kann koma út á vegin, eitt hjólið kann punktera, bilar kunnu vera í skeivari síðu, t.d. í sambandi við yvirhaling. Og hendir nakað óvæntað, skal vera tíð at bremsa ella at stýra uttan um og tað uttan at koma í vandaðikið.

Allar kanningar vísa, at har ið ferðmarkið verður sett upp, økist vandin fyri álvarsligari vanlukku og serliga teimum, sum krevja mannalív. Økist ferðin, økist eisini krøvini til bilføraran og tað serliga til reaktiónsevni hansara. Og við øktari ferð, økist bremslongdin. Økist ferðin t.d. við 10 km/t frá 80 upp í 90 km/t, økist bremslongdin úr 54m upp í 72m - heilar 18 m - og hetta kann vera spurningur um lív ella deyð. Og stoyturin við hesi - í gásarneygum - lítlu ferðhækking økist eisini munandi. Sum dømi um hetta kann nevast, at stoyturin, sum eitt barn gevur, ið vigar 32 kg - við 80 km/t er 2,4 tons. Heldur tú hetta vera nóg, skalt tú hugsa um, at við 90 km/t legst uml eitt tons afturat, so at stoyturin verður um hálvt fjórða tons hjá barninum, sum í sjálvum sær framvegis vigar 32 kg.

Hetta eru ógilig tøl og tey verða nevnd fyri at geva eina hómving av, hvussu ógvuligar náttúrukrefur fara at virka, tá ið samanstoytur hendir og ferðin er stór.

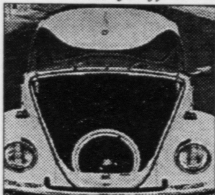
Vónandi gevur hetta tær, sum hevur trongd til at traðka á spitaran, okkurt at hugsa um.

Tú hevur skund, sigur tú kanska. Hugsa so um, at munurin í millum at koyra við 80 ella 90 km/t úr Leirvík til Havnar er einans fimm og ein hálvur minuttur!

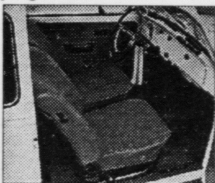
Lisið upp í sendingin »Koyribreytin« í ÚF 3. desember

Kølararimarnar undir bakrútinum benda á, at motorurin er aftanfyrir

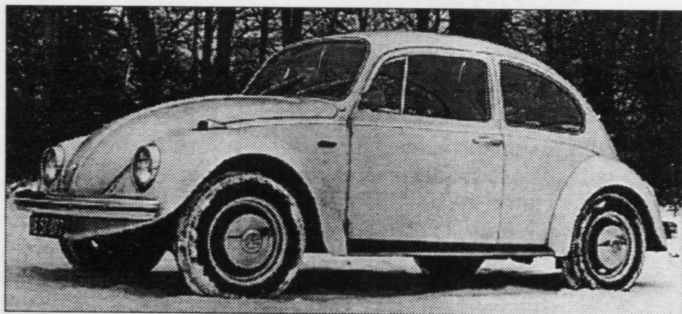
Í 1969 sótu vit beinleiðis við bensintanganum í fanginum

30 ára gamalur - men tó framvegis sera einfaldur

Speedometrið í nýggja VW Beetle minni ikki sørt um tað gamla

...og fyri 30 árum síðani

Í 1968 testaði Motor toppmodellin VW 1500. Serligu atfinningarnar vóru: Síðuvindur merkist ógvuliga væl. Ringur at stýra. Yvirstyringstendensir. Hitaveitingin veldst av, hvussu nógvum snúningum tú koyrir við. Instrumentbrettið og fremstu hornastólpar

eru ikki polstraðir. Startlykilin vandamikla nær høgum knøum. Prísurin var 22.674 krónur, og tann bfilgasti 1.2 litur Typa q kostaði 16.740.

14. oktober 1946 vóru teir fyrstu 10.000 Fólkavognarnir framleiddir. Í desember 1955 tann fyrsta milliónin. Í desember 1961 nummar

fimm millión. Í september 1965 nummar 10 millión. 17. februar 1972 nummar 15.007.034, og tá var heimsmetið hjá Ford T tikið. Í juni 1992 rundaður Fólkavognarnir 21 millión - og síðan hava vit ikki talt.

